Įstatymas paskelbtas: Žin., 1995, Nr. 107-2391
Neoficialus įstatymo tekstas

LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORIJŲ PLANAVIMO ĮSTATYMAS

1995 m. gruodžio 12 d. Nr.I-1120
Vilnius

I DALIS. BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas reglamentuoja Lietuvos Respublikos teritorijų planavimą, taip pat fizinių, juridinių asmenų ir valstybės institucijų tarpusavio santykius šiame procese.

2 straipsnis. Pagrindinės sąvokos

Šiame įstatyme:

1) **kraštotvarka** – priemonių visuma žmonių veiklai teritorijoje organizuoti, socialinei, ekonominei, ekologinei politikai bei kultūriniam kraštovaizdžiui formuoti;

2) **teritorijų planavimas** – kraštotvarkos reguliavimo procesas ir procedūra teritorijos ir žemės naudojimo tikslinei paskirčiai, prioritetams, aplinkosaugos, paminklosaugos ir kitoms sąlygoms nustatyti, žemės, vandens, miškų fondo, gyvenamųjų vietovių, gamybos bei infrastruktūros sistemai formuoti, gyventojų užimtumui reguliuoti, fizinių ir juridinių asmenų veiklos teritorijoje plėtojimo teisėms nustatyti;

3) **bendrasis planavimas** – kompleksinis planavimas teritorijos naudojimo prioritetams, raidos tikslams ir strategijai nustatyti;

4) **specialusis planavimas** – planavimas vienos ar keleto veiklos sričių bei žemės naudmenų plėtros ir tvarkymo programoms, sąlygoms ir sprendiniams parengti;

5) **detalusis planavimas** – savivaldybės teritorijos dalių planavimas žemės sklypo naudojimo ir veiklos jame plėtojimo sąlygoms, teisėms ir prievolėms nustatyti, pakeisti arba panaikinti;

6) **infrastruktūra** – įvairių veiklos sričių, aptarnaujančių ūkį ir gyventojus, užtikrinančių krašto, gyventojų saugumą, gamtos ir kultūros vertybių apsaugą, kompleksas (energetika, transportas, ryšiai, statyba, švietimas, sveikatos apsauga, rekreacija bei turizmas, gamtos ir kultūros vertybių apsauga bei atliekų sutvarkymas, krašto, civilinė ir priešgaisrinė sauga);

7) **planavimo organizatoriai** – Vyriausybė arba jos įgalioti valstybinio administravimo subjektai, savivaldybės valdyba, fiziniai ir juridiniai asmenys, organizuojantys teritorijų planavimo dokumentų rengimą, derinimą, tvirtinimą atitinkamų rūšių teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėse nustatyta tvarka;

8) **planų rengėjai** – fiziniai ir juridiniai asmenys, turintys teisę rengti teritorijų planavimo dokumentus ir sudarę sutartį su planavimo organizatoriais teritorijų planavimo dokumentui rengti;

9) **planų vykdytojai** – Vyriausybė arba jos įgalioti valstybinio administravimo subjektai, savivaldybės valdyba, fiziniai ir juridiniai asmenys, žemės savininkai ir naudotojai, plėtojantys ūkinę ir kitokią veiklą suplanuotoje teritorijoje, naudojantys žemę, gamtos ir rekreacijos išteklius;

10) **teritorijų planavimo dokumentai** – šio įstatymo nustatyta tvarka parengti ir patvirtinti dokumentai (planai, projektai, schemos), kuriuose raštu ir grafiškai (ant kartografinio pagrindo) užfiksuotos žinios apie teritorijas, žemės sklypus arba jų grupes, jų tvarkymo ir plėtojimo reikmes, sąlygas bei tvarką;

11) **schema** – teritorijų planavimo dokumentas, kuriame užfiksuotos apibendrintos scheminės žinios apie teritorijas, jų tvarkymo ir plėtojimo reikmes, sąlygas bei tvarką;

12) **planas (projektas)** – teritorijų planavimo dokumentas, kuriame užfiksuotos žinios apie teritorijas, žemės sklypus arba jų grupes, jų tvarkymo ir plėtojimo reikmes, sąlygas bei tvarką;

13) **urbanizuotos teritorijos** – teritorijos, užstatytos statiniais, įrenginiais bei jų priklausiniais su naudojamais žemės sklypais, inžinerinėmis komunikacijomis ir bendrojo naudojimo želdynais, taip pat valstybinių kelių ir geležinkelių kompleksų teritorijos;

14) **teritorijų planavimo dokumento sprendinys** – raštu arba grafiškai išreikštas teritorijų planavimo uždavinių sprendimo rezultatas, nusakantis teritorijų, žemės sklypų arba jų grupių tvarkymo ir plėtojimo pobūdį, sąlygas bei tvarką;

15) **teritorijų planavimo dokumentų derinimas** – procedūra, kurios metu tarpusavyje suderinami atskirų planų sprendiniai; prireikus jie keičiami, tikslinami ar papildomi:

16) **žemės sklypo (teritorijos) naudojimo būdas** – atitinkama veikla, kurią teisės aktų nustatyta tvarka leidžiama vykdyti pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties žemėje;

17) **žemės sklypo (teritorijos) naudojimo pobūdis** – konkrečiai įvardyta veikla (ją detalizuojant), kurią teisės aktų nustatyta tvarka leidžiama vykdyti pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties žemėje;

18) **planavimo sąlygos** – planuojamai teritorijai taikomos teritorijų planavimo normos ir galiojantys teritorijų planavimo dokumentai.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. VIII-323, 97.06.26, Žin., 1997, Nr.65-1548 (97.07.09)
Nr. VIII-1669, 00.05.09, Žin., 2000, Nr.42-1195 (00.05.24)
Nr. VIII-2041, 2000 10 12, Žin., 2000, Nr. 92-2881 (2000 10 31)

3 straipsnis. Teritorijų planavimo tikslai

1. Teritorijų planavimo tikslai yra šie:

1) subalansuoti Lietuvos Respublikos teritorijos raidą;

2) formuoti pilnavertę, sveiką ir harmoningą gyvenamąją, darbo ir poilsio aplinką, stengiantis sukurti geresnes ir visoje Lietuvos teritorijoje lygiavertes gyvenimo sąlygas;

3) formuoti gyvenamųjų vietovių ir infrastruktūros sistemų plėtojimo politiką;

4) rezervuoti (nustatyti) teritorijas gyvenamųjų vietovių infrastruktūros ir kitų veiklos sričių, skirtingų rūšių žemės naudmenų plėtrai;

5) saugoti, racionaliai naudoti ir atkurti gamtos išteklius, gamtos ir kultūros paveldo vertybes, tarp jų ir rekreacijos išteklius;

6) palaikyti ekologinę pusiausvyrą arba ją atkurti;

7) suderinti fizinių ir juridinių asmenų ar jų grupių, visuomenės, savivaldybių ir valstybės interesus dėl teritorijos ir žemės sklypų naudojimo bei veiklos šioje teritorijoje plėtojimo sąlygų;

8) skatinti investicijas socialinei ekonominei raidai.

2. Nustatant konkrečių teritorijų planavimo tikslus, būtina atsižvelgti į jų ypatumus (geografinę padėtį, geologines sąlygas, sukultūrinimo laipsnį, užstatymo tankį ir kt.), urbanistikos, architektūros, techninius, gamtosaugos, paminklosaugos ir kitus reikalavimus, žemės ir kito nekilnojamojo turto savininkų teises, valstybės saugumo ir gynybos poreikius.

4 straipsnis. Teritorijų planavimo lygmenys ir rūšys

1. Pagal reikšmę teritorijų planavimo lygmenys yra šie:

1) Lietuvos Respublikos (teritorijų planavimui ir jo dokumentams, kuriuos tvirtina Seimas, Vyriausybė);

2) apskrities (teritorijų planavimui ir jo dokumentams, kuriuos tvirtina apskrities viršininkas arba valstybės valdymo institucijos);

3) savivaldybės (teritorijų planavimui ir jo dokumentams, kuriuos tvirtina savivaldybės taryba arba valdyba);

4) fizinio arba juridinio asmens (teritorijų planavimui ir jo dokumentams, kuriuos tvirtina juridinis asmuo).

2. Teritorijų planavimas yra:

1) bendrasis;

2) specialusis;

3) detalusis.

3. Planavimą organizuoja Vyriausybė, valstybės valdymo institucijos, apskričių viršininkai, savivaldybių valdybos (merai), fiziniai ir juridiniai asmenys pagal įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytą kompetenciją.

4. Planavimą finansuoja planavimo organizatoriai iš valstybės biudžeto, savivaldybių arba privačių juridinių ir fizinių asmenų lėšų.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. VIII-323, 97.06.26, Žin., 1997, Nr.65-1548 (97.07.09)

Nr. VIII-2041, 2000 10 12, Žin., 2000, Nr. 92-2881 (2000 10 31)

II DALIS. TERITORIJŲ PLANAVIMAS

I SKYRIUS. BENDRASIS PLANAVIMAS

5 straipsnis. Bendrojo planavimo objektai

Bendrojo planavimo objektai yra šie:

1) Lietuvos Respublikos teritorija;

2) apskrities teritorija;

3) savivaldybės teritorija arba jos dalys.

6 straipsnis. Bendrojo planavimo organizatoriai

Bendrojo planavimo organizatoriai yra šie:

1) Vyriausybė;

2) apskrities viršininkas;

3) savivaldybės valdyba (meras).

Straipsnio pakeitimai:
Nr. VIII-323, 97.06.26, Žin., 1997, Nr.65-1548 (97.07.09)

7 straipsnis. Privalomieji bendrojo planavimo dokumentai

1. Privalomieji bendrojo planavimo dokumentai yra bendrieji planai (aiškinamasis raštas ir brėžiniai):

1) bendrasis Lietuvos Respublikos teritorijos planas;

2) bendrasis apskrities teritorijos planas;

3) bendrasis savivaldybės teritorijos planas;

4) savivaldybės teritorijos dalių bendrieji planai.

2. Savivaldybės teritorijos dalių bendrieji planai rengiami savivaldybės tarybos sprendimu.

8 straipsnis. Bendrojo planavimo procesas

1. Lietuvos Respublikos, apskričių, savivaldybių, miestų, miestelių ir kaimų teritorijų bendrojo planavimo procesą sudaro:

1) tyrimai, analizė, prognozė, raidos tikslų ir preliminarių sprendinių parengimas bei aprobavimas. Šioje dalyje nagrinėjama gyvenimo ir aplinkos kokybė, gamtinis karkasas, geologinės sąlygos, taip pat socialinės, ūkinės ekonominės veiklos aktyvumas, gyventojų užimtumas, teritorijos naudojimas, aprūpinimas infrastruktūra, nustatomi teritorijos raidos tikslai ir preliminarūs sprendiniai visais išvardytais aspektais;

2) bendrojo plano parengimas ir tvirtinimas. Bendrajame plane pateikiami sprendiniai arba jų alternatyvos numatytiems planavimo tikslams pasiekti, apibrėžiama tikslinė žemės naudojimo paskirtis, nustatomi teritorijų naudojimo prioritetai nurodant ūkinės, statybinės bei kitokios veiklos tvarkymo, gamtos ir kultūros vertybių, vandens ir kitų gamtos išteklių, rekreacijos išteklių naudojimo ir apsaugos režimą; svarbiems objektams ir infrastruktūrai rezervuojamos valstybės, apskrities ar savivaldybės teritorijos, taip pat visuomenės poreikiams numatomos paimti teritorijos nustatant jų laikino naudojimo režimą; apibrėžiami statybos teisės taikymo planuojamoje teritorijoje principai, gyvenamųjų vietovių sistemos raidos politika, taip pat aprūpinimo energetiniais ištekliais principai; įvertinamos sprendinių socialinės, ekonominės ir kitos pasekmės, apskaičiuojami galimi nuostoliai, aptariamos jų kompensavimo galimybės. Savivaldybės teritorijos bendrajame plane nurodomos miestų, miestelių ir kaimų bei kitos teritorijos, kurių bendruosius arba detaliuosius planus būtina pakeisti, papildyti arba parengti naujus, taip pat teritorijos, kurioms netaikoma statybos teisė. Tvirtinami bendrojo plano sprendiniai;

3) operatyvusis planavimas. Kartu su teritorijų planavimo duomenų banku nuolat kaupiama ir analizuojama informacija, nustatoma veiksmų eilė ir investicijų poreikis, rengiamos programos bendrojo plano sprendiniams įgyvendinti. Tikslinant alternatyvius sprendinius, atsižvelgiama į socialines, ekonomines ir technines galimybes, poveikį aplinkai, taip pat į realius pokyčius, vykstančius įgyvendinant planuojamos teritorijos bendrąjį planą. Šios dalies sprendiniai, nekeičiantys

bendrojo plano sprendinių, savivaldybės valdybos (mero), apskrities viršininko arba Vyriausybės sprendimu patvirtinami kaip bendrojo plano papildymai ir tampa bendrojo plano dalimi. Operatyvusis planavimas yra pagrindas bendrojo plano sprendinių pakeitimams rengti ir šio įstatymo 23 straipsnio ketvirtosios dalies nustatyta tvarka teikti tvirtinti institucijai, tvirtinusiai bendrąjį planą.

2. Patvirtintas bendrasis planas įgauna teisinę galią ir tampa pagrindu rengti, keisti ar papildyti atitinkamo arba žemesnio lygmens bendrojo, specialiojo arba detaliojo teritorijų planavimo dokumentus, nustatyta tvarka paimti žemę visuomenės poreikiams, rezervuoti teritorijas valstybės, apskrities, savivaldybės bendrojo naudojimo objektams ir infrastruktūrai plėsti.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-323, 97.06.26, Žin., 1997, Nr.65-1548 (97.07.09)

9 straipsnis. Bendrųjų planų rengimas, derinimas, tvirtinimas, keitimas ir galiojimas

1. Bendrųjų planų rengimo, derinimo, keitimo, papildymo, tvirtinimo ir galiojimo tvarką nustato šis įstatymas ir Vyriausybės patvirtintos bendrųjų planų taisyklės.

2. Bendrųjų planų prognozė rengiama ne trumpesniam kaip 20 metų laikotarpiui. Bendrieji planai neterminuoti. Jie gali būti keičiami, papildomi Vyriausybės, apskrities viršininko ar savivaldybės valdybos (mero) teikimu 8 straipsnio pirmosios dalies 3 punkte, šio straipsnio antrojoje dalyje, 23 straipsnio ketvirtojoje dalyje nustatyta tvarka.

3. Bendrasis Lietuvos Respublikos teritorijos planas rengiamas pagal Vyriausybės nutarimą. Plano rengimą organizuoja Aplinkos ministerija. Vyriausybė bendrąjį planą teikia tvirtinti Seimui. Seimas per keturis mėnesius nuo pateikimo dienos patvirtina bendrąjį planą ir viešai paskelbia jo galiojimo pradžią arba jo nepatvirtina, bet priima sprendimą dėl atskirų sprendinių įsigaliojimo ir tolesnės darbų tvarkos.

4. Bendrasis apskrities teritorijos planas rengiamas apskrities viršininko arba kelių apskričių viršininkų bendru sprendimu. Vienos apskrities teritorijos plano rengimą organizuoja apskrities viršininkas, kelių apskričių - vienas iš apskričių viršininkų tarpusavio susitarimu. Apskrities viršininkas bendrąjį planą teikia tvirtinti Vyriausybei. Vyriausybė per tris mėnesius nuo pateikimo dienos patvirtina bendrąjį planą ir viešai paskelbia jo galiojimo pradžią arba jo nepatvirtina, bet priima sprendimą dėl atskirų sprendinių įsigaliojimo ir tolesnės darbų tvarkos.

5. Savivaldybės teritorijos arba jos dalių bendrieji planai rengiami remiantis savivaldybės tarybos sprendimu. Jų rengimą organizuoja savivaldybės valdyba (meras). Savivaldybės valdyba bendrąjį planą teikia tvirtinti tarybai. Taryba per du mėnesius nuo pateikimo dienos patvirtina bendrąjį planą ir viešai paskelbia jo galiojimo pradžią arba jo nepatvirtina, bet priima sprendimą dėl atskirų sprendinių įsigaliojimo ir tolesnės darbų tvarkos.

6. Bendrojo Lietuvos Respublikos teritorijos plano sprendiniai turi būti suderinti su galiojančių bendrųjų apskrities planų sprendiniais šio įstatymo 23 straipsnyje ir šio straipsnio pirmojoje dalyje nurodytose taisyklėse nustatyta tvarka. Jeigu apskrities ar keleto apskričių bendrieji planai neparengti, tai valstybės bendrojo plano sprendiniai turi būti derinami su Lietuvos Respublikos ir apskrities lygmens galiojančiais specialiojo planavimo dokumentais, taip pat jiems raštu turi pritarti apskričių viršininkai ir nurodytose taisyklėse išvardytos valstybės institucijos.

7. Apskrities ir savivaldybės teritorijų bendrųjų planų sprendiniai turi būti suderinti su kaimyninių teritorijų ir aukštesnio bei žemesnio lygmens galiojančių bendrųjų planų sprendiniais šio įstatymo 23 straipsnyje ir šio straipsnio pirmojoje dalyje nurodytose taisyklėse nustatyta tvarka ir neprieštarauti aukštesnio lygmens bendrųjų planų sprendiniams. Jei nėra bendrojo Lietuvos Respublikos teritorijos plano, apskrities plano sprendiniai turi būti derinami su Lietuvos Respublikos lygmens galiojančiais specialiojo planavimo dokumentais, taip pat jiems turi pritarti raštu valstybės institucijos šio straipsnio pirmojoje dalyje nurodytose taisyklėse nustatyta tvarka. Jei nėra bendrojo apskrities teritorijos plano, bendrojo savivaldybės teritorijos plano, sprendiniai turi būti derinami su apskrities lygmens galiojančiais specialiojo planavimo dokumentais, taip pat jiems turi pritarti raštu apskrities viršininkas. Jei nėra savivaldybės teritorijos bendrojo plano, apskrities teritorijos bendrojo plano sprendiniai turi būti derinami su savivaldybės lygmens galiojančiais specialiojo planavimo dokumentais, taip pat jiems turi pritarti raštu savivaldybės valdyba (meras).

8. Seimas, Vyriausybė, savivaldybės taryba pagal savo kompetenciją gali atmesti bendruosius planus, jei pažeista šio įstatymo 23 straipsnyje nustatyta suderinimo ir pateikimo tvirtinti bendroji tvarka. Jeigu Seimas, Vyriausybė ar savivaldybės taryba atsisako tvirtinti pateiktus bendruosius

planus, tai šios institucijos privalo planavimo subjektui pateikti motyvuotą atsakymą atitinkamai per keturis, tris ir du mėnesius.

9. Atmestas bendrasis planas antrą kartą gali būti pateiktas tvirtinti ne vėliau kaip per aštuonis mėnesius nuo atsakymo pateikimo. Jeigu bendrasis planas nurodytu laiku pateikiamas neišsprendus prieštaravimų, tai atitinkamai Seimas, Vyriausybė ar savivaldybės taryba priima sprendimą dėl tolesnės darbų tvarkos.

10. Patvirtinus bendrąjį planą, netenka galios visi anksčiau atitinkamo lygmens priimti sprendimai, nustatantys teritorijos naudojimo prioritetus, raidos tikslus ir strategiją, taip pat detaliųjų planų ir specialiojo planavimo dokumentų sprendiniai, prieštaraujantys atitinkamo lygmens bendrojo plano sprendiniams.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. VIII-323, 97.06.26, Žin., 1997, Nr.65-1548 (97.07.09)
Nr. VIII-2041, 2000 10 12, Žin., 2000, Nr. 92-2881 (2000 10 31)

II SKYRIUS. SPECIALUSIS PLANAVIMAS

10 straipsnis. Specialiojo planavimo objektai

Specialiojo planavimo objektai gali būti šie:

1) Lietuvos Respublikos žemės fondas, įskaitant miško žemę, vandens ištekliai;
2) socialinė, kultūrinė, ūkinė veikla planuojamoje teritorijoje;
3) infrastruktūrų sistemos ir jų dalys;
4) saugomos teritorijos, jų sistemos, gamtos ir nekilnojamosios kultūros vertybės.

11 straipsnis. Specialiojo planavimo organizatoriai

Specialiojo planavimo organizatoriai yra šie:

1) valstybės institucijos;
2) apskričių viršininkai;
3) savivaldybių valdybos (merai);
4) juridiniai ir fiziniai asmenys.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. VIII-323, 97.06.26, Žin., 1997, Nr.65-1548 (97.07.09)

12 straipsnis. Specialiojo planavimo dokumentai

1. Specialiojo planavimo dokumentai gali būti šie:

1) žemėtvarkos projektai ir schemos;
2) miškotvarkos projektai;
3) vandentvarkos projektai;
4) rezervatų bei draustinių planai;
5) nacionalinių ir regioninių parkų planavimo schemos;
6) saugomų kraštovaizdžio objektų, gamtos ir nekilnojamųjų kultūros paminklų apsaugos projektai;
7) gamtinių, socialinių ir kitų išteklių naudojimo ir apsaugos, gamtinio karkaso schemos;
8) turizmo ir rekreacijos plėtojimo schemos ir projektai;
9) ryšių, energetikos, susisiekimo ir kitų infrastruktūros objektų išdėstymo ir sistemų plėtojimo schemos bei projektai;
10) kurortų, vandenviečių, aplinką teršiančių objektų sanitarinių apsaugos zonų projektai.

2. Specialiojo planavimo dokumentai turi būti rengiami, jeigu tai yra numatyta įstatymų ir kitų teisės aktų, taip pat prireikus.

3. Specialiojo planavimo organizatoriai gali inicijuoti išvardytus ir kitokios paskirties jiems reikalingus specialiojo planavimo dokumentus
(planus, schemas ir projektus).

4. Specialiojo planavimo dokumentai gali būti bendrųjų ir detaliųjų planų sudėtinės dalys, taip pat juose gali būti apibrėžtos specialiosios sąlygos bendriesiems ir detaliesiems planams rengti, papildyti ar pakeisti.

13 straipsnis. Specialiojo planavimo procesas

1. Specialiojo planavimo procesą sudaro:

1) tyrimai, analizė, prognozė, prireikus inventorizacija, veiklos tikslų parengimas bei aprobavimas;

2) specialiojo planavimo dokumento sprendinių parengimas, derinimas ir tvirtinimas, viešas svarstymas, sprendinių socialinių ir ekonominių pasekmių, poveikio aplinkai vertinimas.

2. Specialiojo planavimo dokumento sprendiniai turi būti patvirtinti 14 straipsnio pirmojoje dalyje nustatyta tvarka.

14 straipsnis. Specialiojo planavimo dokumentų rengimas ir galiojimas

1. Pavienių rūšių (žemėtvarkos, miškotvarkos ir kitų) specialiojo planavimo dokumentų rengimo būtinumą, struktūrą, rengimo, tvirtinimo ir galiojimo tvarką nustato šis įstatymas, atitinkamą veiklą reguliuojantys įstatymai, specialiojo planavimo dokumentų taisyklės (kiekvienos rūšies atskiros). Jas tvirtina ministerija, kurios reguliavimo sričiai priskirta planuojamoji veikla, kartu su normų sąvado tvarkytoja – Aplinkos ministerija.

2. Specialiojo planavimo dokumentų sprendiniai turi neprieštarauti galiojantiems bendriesiems planams, turi būti suderinti, apsvarstyti viešai ir patvirtinti 23 straipsnyje bei šio straipsnio pirmojoje dalyje nurodytose taisyklėse nustatyta tvarka.

3. Specialiojo planavimo dokumentai neatstoja bendrojo plano ir detaliųjų planų, išskyrus šio straipsnio ketvirtojoje dalyje nurodytus atvejus. Kol šių dokumentų sprendiniai nesuderinti su bendrojo plano arba jeigu jo nėra, - su visais atitinkamo lygmens galiojančiais specialiųjų ir detaliųjų planų sprendiniais, jie yra rekomendacinio pobūdžio.

4. Specialiojo planavimo dokumentai (žemėtvarkos ir miškotvarkos projektai), parengti žemės ūkio ir miškų ūkio paskirties žemei, tampa detaliaisiais planais, kai visiškai atitinka šio įstatymo 17-20 straipsnių nuostatas.

5. Žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimo ir galiojimo tvarką nustato Žemės reformos įstatymas.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. VIII-2041, 2000 10 12, Žin., 2000, Nr. 92-2881 (2000 10 31)

III SKYRIUS. DETALUSIS PLANAVIMAS

15 straipsnis. Detaliojo planavimo objektai

Detaliojo planavimo objektai yra šie:

1) žemės sklypai ir miško valdos arba jų grupės;

2) miestų, miestelių teritorijos arba jų dalys;

3) kaimų teritorijos.

16 straipsnis. Detaliojo planavimo organizatoriai

Detaliojo planavimo organizatoriai yra šie:

1) žemės savininkai;

2) žemės naudotojai;

3) valstybinės žemės valdytojai;

4) savivaldybės valdybos (merai).

17 straipsnis. Detaliojo planavimo privalomumas

1. Privaloma rengti bendrajame plane nurodytų teritorijų (detaliojo planavimo objektų) detaliuosius planus, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje nurodytus atvejus.

2. Žemės sklypų ir miško valdų arba jų grupių savininkai, valdytojai ir naudotojai, taip pat savivaldybės valdybos (pagal sklypų funkcinę paskirtį) detaliuosius planus privalo rengti tada, kai yra numatytas bent vienas iš šių veiksmų ar veikų:

1) statyba, rekonstrukcija arba griovimas;

2) žemės sklypų arba jų grupių formavimas, jų vietos, ploto ar ribų keitimas;

3) žemės paėmimas visuomenės poreikiams;

4) žemės gelmių išteklių naudojimas, vandens išteklių naudojimo pobūdžio keitimas;

5) žemės naudojimo pagrindinės tikslinės paskirties, žemės naudojimo ir veiklos pobūdžio arba žemės naudmenų sudėties pakeitimas, želdynų teritorijų tvarkymas;

6) teritorijos užstatymo režimo, pastatų ar statinių paskirties nustatymas arba pakeitimas;

7) miško naudojimas ir atkūrimas visose miško valdose, išskyrus savininkų, turinčių iki 3 ha miško (ne miško masyvuose), nesančio saugomose teritorijose.

3. Detalieji planai nerengiami (netikslinami):

1) vykdant statybos darbus, jei statomi (rekonstruojami, remontuojami) pastatai ar įrenginiai nekeičia detaliajame plane ar žemės sklypo naudojimo dokumentuose nustatytų sklypo naudojimo būdo ir jo tvarkymo reikalavimų;

2) griaunant statinius, jei statinys nėra nekilnojamoji kultūros vertybė ar nėra nekilnojamosios kultūros vertybės teritorijoje ir nenumatoma keisti žemės sklypo naudojimo būdo ar savivaldybei priklausančios infrastruktūros;

3) keičiant pastatų (patalpų) naudojimo paskirtį, jei toks keitimas neprieštarauja nustatytam teritorijos užstatymo režimui;

4) keičiant žemės sklypų ribas, jei toks keitimas nesiejamas su naujo žemės sklypo suformavimu ar žemės sklypo ploto padidinimu laisvoje valstybinėje žemėje.

4. Detaliuosius planus, pagal kuriuos žemė ir kitas nekilnojamasis turtas paimamas visuomenės poreikiams, rengia valstybės institucijos, apskričių viršininkai arba savivaldybės valdybos.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. VIII-323, 97.06.26, Žin., 1997, Nr.65-1548 (97.07.09)
Nr. VIII-1669, 00.05.09, Žin., 2000, Nr.42-1195 (00.05.24)
Nr. VIII-2041, 2000 10 12, Žin., 2000, Nr. 92-2881 (2000 10 31)

18 straipsnis. Detaliojo planavimo dokumentai

1. Detaliojo planavimo dokumentai yra šie:

1) žemės sklypų arba jų grupių urbanizuotose teritorijose, taip pat inžinerinės infrastruktūros juostinių sklypų detalieji planai;

2) miestų, miestelių, kaimų detalieji planai;

3) žemės sklypų neurbanizuotose teritorijose, neurbanizuotinų teritorijų (miškų, žemės ūkio ir kt.) detalieji planai, taip pat žemės sklypų arba jų grupių neurbanizuotose teritorijose žemėtvarkos projektai;

4) miško valdos miškotvarkos projektai.

2. Detalieji planai yra dokumentai, kuriais remiantis nustatomi veiklos sklype apribojimai, statybos ir teritorijos tvarkymo reikalavimai, žemės servitutai, žemės naudojimo tikslinė paskirtis, rengiami žemėtvarkos projektai, taip pat statybos projektai, visuomenės poreikiams paimama žemė ir kitas nekilnojamasis turtas.

3. Detalieji planai yra dokumentai, kurie suteikia teises fiziniams ir juridiniams asmenims plėtoti veiklą žemės sklype.

19 straipsnis. Detaliojo planavimo procesas

1. Detaliojo planavimo procesą sudaro:

1) planuojamos teritorijos esamos būklės, išteklių ir jų kokybės įvertinimas, esamos būklės plano parengimas (žemės kadastro žemėlapis, esamų statinių, želdynų, gamtos ir kultūros paveldo vertybių, inžinerinių tinklų planai), bendrojo plano sprendinių nagrinėjimas, prireikus tyrimai, higienos būklės ir gyventojų demografinių bei sergamumo rodiklių vertinimas;

[1 dalies 1 punkto redakcija nuo 2001 m. sausio 1 d.:

1) planuojamos teritorijos esamos būklės, išteklių ir jų kokybės įvertinimas, esamos būklės plano parengimas (nekilnojamojo turto kadastro žemėlapis, esamų statinių, želdynų, gamtos ir kultūros paveldo vertybių, inžinerinių tinklų planai), bendrojo plano sprendinių nagrinėjimas, prireikus tyrimai, higienos būklės ir gyventojų demografinių bei sergamumo rodiklių vertinimas;]

2) planuojamos teritorijos plėtros programos (numatomos veiklos pobūdis ir jos ekonominis pagrindas; užstatymo rodikliai; inžinerinė įranga; vandens ir energijos sąnaudos; nuotekų ir atliekų kiekis; transporto eismo intensyvumas ir automobilių stovėjimo vietų skaičius; poveikio gyventojams ir aplinkai rodikliai, planuojamos veiklos pasekmių įvertinimas ir galimų nuostolių prognozė, taip pat kiti duomenys, susiję su planuojamos teritorijos ypatumais) parengimas ir aprobavimas;

3) pagrindinio brėžinio ir aiškinamojo rašto, kuriuose numatomi sprendiniai (tikslinė žemės naudojimo paskirtis ir jos pakeitimai; skaidomų ir sujungiamų žemės sklypų arba valdų ribos; teritorijos naudojimo pobūdis; įrenginių ir statinių išdėstymas arba išdėstymo pobūdis; urbanistiniai, gamtos ir kultūros paveldo, architektūriniai, inžineriniai teritorijos tvarkymo ir naudojimo parametrai; vandens išteklių naudojimo sąlygos; inžinerinės įrangos ir tinklų išdėstymas arba šiai įrangai ir tinklams rezervuojamos teritorijos; žemės servitutai), parengimas ir patvirtinimas.

2. Detalųjį planą sudaro planuojamos teritorijos raidos programa ir sprendiniai, kurie patvirtinti įgauna juridinę galią.

3. Jeigu 17 straipsnio antrojoje dalyje nurodytos veiklos mastai nedideli, detaliojo planavimo reikmė, rengimas, derinimas ir tvirtinimas turi būti supaprastinti 20 straipsnio pirmojoje dalyje minimose taisyklėse nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. VIII-1768, 00.06.27, Žin., 2000, Nr.58-1708 (00.07.19), įsigalioja nuo 2001.01.01

20 straipsnis. Detaliųjų planų rengimas, derinimas, tvirtinimas ir galiojimas

1. Detaliųjų planų (išskyrus valstybės sienos, krašto apsaugos ir strateginės reikšmės objektų projektus, taip pat miško valdos miškotvarkos projektus) rengimo, derinimo, tvirtinimo tvarką nustato Statybos ir urbanistikos ministerijos patvirtintos detaliųjų planų taisyklės.

2. Valstybės sienos, krašto apsaugos ir strateginės reikšmės objektų (pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą sąrašą) detalieji planai rengiami, derinami ir tvirtinami Vyriausybės nustatyta tvarka. Miško valdos miškotvarkos projektų rengimo, tvirtinimo ir galiojimo tvarką reguliuoja Lietuvos Respublikos miškų įstatymas.

3. Detaliųjų planų, kuriuose planuojamos teritorijos raidos programai įgyvendinti būtina keisti savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinius, rengimui turi pritarti savivaldybės taryba. Kiti detaliojo planavimo organizatoriai (žemės naudotojai ir savininkai, valstybinės žemės valdytojai), prieš pradėdami rengti detalųjį planą, kreipiasi į savivaldybės administracijos valstybės tarnautoją – vyriausiąjį architektą (toliau šiame įstatyme – savivaldybės vyriausiasis architektas) dėl planavimo sąlygų ir procedūros. Planavimo sąlygos išduodamos per 20 darbo dienų.

4. Detalusis planas (programa ir sprendiniai) turi neprieštarauti galiojančiam bendrajam planui.

5. Detalieji planai tvirtinti teikiami nustatyta tvarka suderinti, viešai apsvarstyti ir patikrinti teritorijų planavimo priežiūros institucijos. Detaliuosius planus tvirtina savivaldybės taryba arba valdyba tarybai pavedus. Planas patvirtinamas per 20 darbo dienų nuo prašymo pateikimo dienos. Detalieji planai įsigalioja patvirtinus juos nustatyta tvarka. Kokius detaliojo planavimo objektų planus tvirtina savivaldybės taryba ar jos pavedimu valdyba, numatoma savivaldybės tarybos sprendimu.

6. Miško valdos miškotvarkos projektai, taip pat detalieji planai, kurie numato žemės paėmimą visuomenės poreikiams arba žemės naudojimo tikslinės paskirties pakeitimą, tvirtinami Vyriausybės nustatyta tvarka.

7. Jeigu detaliojo plano programos ir sprendinio neįmanoma įgyvendinti neplėtojant vietos savivaldos institucijai priklausančios infrastruktūros, detalusis planas tvirtinamas tik tuomet, kai tarp savivaldybės valdybos ir planavimo organizatoriaus sudaroma sutartis dėl infrastruktūros plėtojimo.

8. Detalusis planas netvirtinamas, jeigu jis prieštarauja bendrajam planui arba yra pažeista nustatyta derinimo, viešo svarstymo, priežiūros procedūra, detaliojo plano sprendiniai neatitinka teritorijų planavimo ar statybos normų. Atsisakiusi tvirtinti detalųjį planą, savivaldybės taryba arba valdyba privalo planavimo organizatoriui pateikti motyvuotą atsakymą per 20 darbo dienų nuo projekto pateikimo tvirtinti. Atsisakymą tvirtinti planavimo organizatorius gali apskųsti teritorijų planavimo priežiūros institucijai. Priežiūros institucija per 10 darbo dienų nuo skundo pateikimo dienos turi pateikti planavimo organizatoriui ir savivaldybės tarybai arba valdybai motyvuotą išvadą dėl detaliojo plano tvirtinimo. Priežiūros institucijos sprendimas gali būti apskųstas teismui.

9. Atmestas detalusis planas antrą kartą gali būti pateiktas tvirtinti ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo motyvuoto atsakymo pateikimo dienos. Tvirtinti teikiamas detalusis planas turi būti pakartotinai patikrintas valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekančios institucijos.

10. Detaliųjų planų galiojimas:

1) žemės sklypų arba jų grupių urbanizuotose ir neurbanizuotose teritorijose detalieji planai galioja planuojamos teritorijos plėtros programoje numatytą laikotarpį, taip pat tol, kol nekeičiama programa ar joje numatyta veikla;

2) miestų, miestelių, kaimų detalieji planai yra neterminuoti. Šio įstatymo 23 straipsnio ketvirtojoje dalyje nustatyta tvarka jie gali būti keičiami ir papildomi, jeigu atsiranda ypatinga reikmė;

3) neurbanizuotinų teritorijų detalieji planai yra neterminuoti. Šio įstatymo 23 straipsnio ketvirtojoje dalyje nustatyta tvarka planavimo organizatoriai juos gali keisti savo iniciatyva.

11. Nuo detaliojo plano įsigaliojimo dienos suplanuotoje teritorijoje nustatyta tvarka netenka galios visi anksčiau priimti sprendimai dėl žemės naudojimo, užstatymo sąlygų, veiklos plėtojimo pobūdžio ir ribojimų. Sprendimai, priimti po detaliojo plano įsigaliojimo dienos ir prieštaraujantys detaliajam planui, negalioja.

12. Vadovaudamasis įsigaliojusiu detaliuoju planu ar jo pagrindu parengtu žemėtvarkos projektu, apskrities viršininkas ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo jų patvirtinimo dienos priima sprendimą dėl valstybinio žemės kadastro duomenų pakeitimo, papildymo, pripažinimo netekusiais galios.

[12 dalies redakcija nuo 2001 m. sausio 1 d.:

12. Vadovaudamasis įsigaliojusiu detaliuoju planu ar jo pagrindu parengtu žemėtvarkos projektu, apskrities viršininkas ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo jų patvirtinimo dienos pateikia Nekilnojamojo turto kadastro tvarkytojui dokumentus ir duomenis žemės sklypų duomenims nekilnojamojo turto kadastre pakeisti, papildyti, pripažinti netekusiais galios.]

Straipsnio pakeitimai:
Nr. VIII-323, 97.06.26, Žin., 1997, Nr.65-1548 (97.07.09)
Nr. VIII-1669, 00.05.09, Žin., 2000, Nr.42-1195 (00.05.24)
Nr. VIII-1768, 00.06.27, Žin., 2000, Nr.58-1708 (00.07.19), įsigalioja nuo 2001.01.01
Nr. VIII-2041, 2000 10 12, Žin., 2000, Nr. 92-2881 (2000 10 31)

IV SKYRIUS. TERITORIJŲ PLANAVIMO REGLAMENTAVIMAS

21 straipsnis. Teritorijų planavimo duomenų bankas ir informacijos šaltiniai

1. Teritorijų planavimo duomenų bankas - geografinės informacijos sistemos dalis, sudaryta iš grafinių ir tekstinių duomenų, reikalingų analizuojant ir įvertinant planuojamą teritoriją, prognozuojant jos raidą, rengiant teritorijų planavimo dokumentus, grindžiant jų sprendinius.

2. Informacija, reikalinga teritorijų planavimo dokumentams rengti ir duomenų bankui formuoti, gaunama iš įvairios paskirties ir priklausomybės duomenų bankų, valstybinių programų, valstybės institucijų statistinių duomenų bazių, žemės kadastro tvarkytojo, galiojančių detaliųjų, bendrųjų ir specialiųjų teritorijų planavimo dokumentų, taip pat fizinių ir juridinių asmenų.

[2 dalies redakcija nuo 2001 m. sausio 1 d.:

2. Informacija, reikalinga teritorijų planavimo dokumentams rengti ir duomenų bankui formuoti, gaunama iš įvairios paskirties ir priklausomybės duomenų bankų, valstybinių programų, valstybės institucijų statistinių duomenų bazių, Nekilnojamojo turto kadastro ir registro tvarkytojo, galiojančių detaliųjų, bendrųjų ir specialiųjų teritorijų planavimo dokumentų, taip pat fizinių ir juridinių asmenų.]

3. Teritorijų planavimo duomenų banką sudaro valstybinis, apskrities ir savivaldybės teritorijų planavimo duomenų bankai.

4. Teritorijų planavimo duomenų banko duomenų kaupimo tvarką ir struktūrą nustato ir tvarkymą reglamentuoja Vyriausybės patvirtinti teritorijų planavimo duomenų banko nuostatai.

5. Valstybinio teritorijų planavimo duomenų banko kaupimą ir tvarkymą organizuoja Aplinkos ministerija, apskrities – apskrities valdytojas, savivaldybės – savivaldybės valdyba (meras).

6. Turimus duomenis teritorijų planavimo organizatoriams, jeigu jie yra valstybės ar savivaldos institucijos, jų įgaliotiems asmenims ir valstybinio teritorijų planavimo duomenų banko tvarkytojui jų prašymu valstybės valdymo institucijos, valstybinių registrų, kadastrų, klasifikatorių, specializuotų duomenų bankų tvarkytojai, taip pat valstybinių programų, bendrojo, detaliojo ir specialiojo planavimo organizatoriai, jei jie yra valstybės ar savivaldos institucijos, privalo teikti nemokamai. Kiti fiziniai ir juridiniai asmenys informaciją apie planuojamą objektą arba atliktų tyrimų duomenis teikia ir gauna už atlyginimą, kuris nustatomas tarpusavio susitarimu. Informaciją apie planuojamą teritoriją planavimui organizuoti valstybės valdymo institucijos, valstybinių registrų, kadastrų, klasifikatorių, specializuotų duomenų bankų tvarkytojai, taip pat valstybinių programų,

bendrojo, detaliojo ir specialiojo planavimo organizatoriai, jei jie yra valstybės ar savivaldos institucijos, privatiems juridiniams ir fiziniams asmenims jų prašymu teikia už nustatytą žyminį mokestį.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. VIII-323, 97.06.26, Žin., 1997, Nr.65-1548 (97.07.09)
Nr. VIII-1768, 00.06.27, Žin., 2000, Nr.58-1708 (00.07.19), įsigalioja nuo 2001.01.01
Nr. VIII-2041, 2000 10 12, Žin., 2000, Nr. 92-2881 (2000 10 31)

22 straipsnis. Teritorijų planavimo normų sąvadas

1. Teritorijų planavimo normų sąvadas - Vyriausybės, ministerijų, departamentų ir Vyriausybės įstaigų bei kitų valstybės valdymo institucijų priimtų teisinių aktų, taisyklių, metodikų, rekomendacijų, techninių normų bei reikalavimų, nustatančių pagrindinius funkcinius ir specialius aplinkos ir nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos, techninius, architektūros, urbanistikos ir kitus reikalavimus visiems teritorijų planavimo ir projektavimo sprendiniams, sistema.

2. Normų sąvadą tvarko, rengia spaudai ir jo sisteminį rinkinį išleidžia Aplinkos ministerija.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. VIII-2041, 2000 10 12, Žin., 2000, Nr. 92-2881 (2000 10 31)

23 straipsnis. Teritorijų planavimo dokumentų derinimo ir teikimo tvirtinti bendroji tvarka

1. Prieš teikiant tvirtinti, bendrojo, specialiojo, detaliojo teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai turi būti:

1) suderinti su atitinkamo lygmens galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais, įregistruotais teritorijų planavimo dokumentų registre, arba turi turėti atitinkamų institucijų raštišką pritarimą teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklių ir šio įstatymo nustatyta tvarka;

2) viešai apsvarstyti;

3) patikrinti teritorijų planavimo priežiūros institucijos.

2. Teritorijų planavimo sprendinių derinimo procedūrą atlieka rengiamo dokumento planavimo organizatorius kartu su jo rengėju, atstovaujantys vienai šaliai, ir patvirtinto teritorijų planavimo dokumento planavimo organizatoriaus įgaliotas atstovas, atstovaujantis kitai šaliai.

3. Teritorijų planavimo dokumentų sprendinių derinimo procedūroje patvirtinto teritorijų planavimo dokumento planavimo organizatoriaus įgaliotieji atstovai yra šie:

1) aplinkos ministras – Lietuvos Respublikos bendrojo plano;

2) apskrities viršininko įgaliotas administracijos pareigūnas - apskrities bendrojo plano;

3) savivaldybės vyriausiasis architektas - savivaldybės teritorijos ar jos dalių bendrųjų planų, taip pat miestų, miestelių, kaimų detaliųjų planų;

4) detaliojo planavimo organizatorius arba jo įgaliotas atstovas - detaliųjų planų;

5) specialiojo planavimo organizatorius arba jo įgaliotas atstovas - specialiojo planavimo dokumentų.

4. Teritorijų planavimo dokumentų sprendinių derinimo procedūra yra pagrindas jų patikslinimams, papildymams ir pakeitimams rengti. Dokumentų pakeitimai ir papildymai turi būti suderinti, viešai apsvarstyti ir patvirtinti teritorijų planavimo normų sąvado nustatyta tvarka.

5. Derinimo procedūra atliekama savivaldybės administracijos struktūriniame padalinyje, išdavusiame planavimo sąlygas, kompleksiškai ir turi būti baigta per 10 darbo dienų nuo dienos, kai buvo pateiktas prašymas. Procedūra laikoma baigta, kai šio straipsnio antrojoje dalyje nurodytos šalys pasirašo suderinimo ar pritarimo aktą. Aktas gali būti su pastabomis ar dvišaliais įsipareigojimais ir susitarimais.

6. Jeigu antroji šalis atsisakė dalyvauti ar nedalyvavo šio straipsnio antrojoje dalyje nurodytoje procedūroje, planavimo organizatorius ir plano rengėjas pasirašo vienašalį aktą teritorijų planavimo normų sąvado nustatyta tvarka.

7. Ginčus, kilusius derinimo ar pritarimo procedūros metu, nagrinėja teritorijų planavimo priežiūros institucijos.

8. Teritorijų planavimo priežiūros institucija bendrojo ar detaliojo plano, specialiojo planavimo dokumento patikrinimo aktą turi pateikti per 10 darbo dienų nuo tos dienos, kai buvo pateiktas plano ar dokumento projektas, 30 straipsnio pirmojoje dalyje nurodytų nuostatų nustatyta tvarka.

9. Specialiojo planavimo dokumentus šio straipsnio nustatyta tvarka gali pateikti derinti planavimo organizatorius arba jo įgaliotas atstovas.
Straipsnio pakeitimai:
Nr. VIII-323, 97.06.26, Žin., 1997, Nr.65-1548 (97.07.09)
Nr. VIII-2041, 2000 10 12, Žin., 2000, Nr. 92-2881 (2000 10 31)

24 straipsnis. Teritorijų planavimo dokumentų registravimas

1. Teritorijų planavimo dokumentams registruoti steigiamas teritorijų planavimo dokumentų registras. Registrą sudaro valstybinis, apskrities ir savivaldybės teritorijų planavimo dokumentų registrai.

2. Teritorijų planavimo dokumentų registro tvarkymą reglamentuoja Vyriausybės patvirtinti teritorijų planavimo registro nuostatai.

3. Visi patvirtinti teritorijų planavimo dokumentai privalomai pateikiami registruoti teritorijų planavimo dokumentų registro tvarkytojams ne vėliau kaip per 15 dienų nuo patvirtinimo. Teritorijų planavimo dokumentų registro tvarkytojai apie įregistruotą planavimo dokumentą per 15 dienų praneša žemės kadastro tvarkytojui.

[3 dalies redakcija nuo 2001 m. sausio 1 d.:

3. Visi patvirtinti teritorijų planavimo dokumentai privalomai pateikiami registruoti teritorijų planavimo dokumentų registro tvarkytojams ne vėliau kaip per 15 dienų nuo patvirtinimo. Teritorijų planavimo dokumentų registro tvarkytojai apie įregistruotą planavimo dokumentą per 15 dienų praneša Nekilnojamojo turto kadastro tvarkytojui.]

4. Valstybinį teritorijų planavimo dokumentų registrą tvarko Aplinkos ministerija, apskrities – jos viršininkas, savivaldybės – savivaldybės vyriausiasis architektas.

5. Visi Lietuvos Respublikos fiziniai ir juridiniai asmenys turi teisę susipažinti su teritorijų planavimo dokumentų registro duomenimis atitinkamą registrą tvarkančioje institucijoje ir už nustatytą žyminį mokestį gauti jų kopijas.
Straipsnio pakeitimai:
Nr. VIII-323, 97.06.26, Žin., 1997, Nr.65-1548 (97.07.09)
Nr. VIII-1768, 00.06.27, Žin., 2000, Nr.58-1708 (00.07.19), įsigalioja nuo 2001.01.01
Nr. VIII-2041, 2000 10 12, Žin., 2000, Nr. 92-2881 (2000 10 31)

III DALIS. TERITORIJŲ PLANAVIMO VIEŠUMAS

25 straipsnis. Visuomenės dalyvavimas planavimo procese

1. Bendrieji, detalieji planai ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentai turi būti svarstomi viešai.

2. Teritorijų planavimo dokumentų viešą svarstymą rengia planavimo organizatorius.

3. Visuomenės dalyvavimo planavimo procese bendroji tvarka reglamentuojama Vyriausybės patvirtintuose teritorijų planavimo dokumentų projektų svarstymo su visuomene nuostatuose. Šie nuostatai gali nustatyti supaprastintą viešo svarstymo tvarką tų detaliųjų planų, kurių struktūra, rengimo ir tvirtinimo tvarka pagal 19 straipsnio trečiąją dalį gali būti supaprastinta, taip pat specialiojo teritorijų planavimo dokumentų, kurie siejasi tik su vieno asmens interesais.

26 straipsnis. Teritorijų planavimo dokumentų viešas skelbimas

1. Bendrųjų planų, taip pat valstybinio ir apskrities lygmens specialiųjų teritorijų planavimo dokumentų rengimo tikslas ir terminai viešai skelbiami per Lietuvos radiją ir televiziją, spaudą, o detaliųjų planų ir savivaldybės lygmens specialiojo teritorijų planavimo dokumentų - vietinėse visuomenės informavimo priemonėse ne vėliau kaip per 10 dienų nuo sprendimo rengti planą priėmimo. Skelbime nurodomi viešo svarstymo etapai ir tvarka.

2. Visi Lietuvos Respublikos fiziniai ir juridiniai asmenys turi teisę susipažinti su rengiamais ir patvirtintais teritorijų planavimo dokumentais planavimą organizavusioje institucijoje ir gauti jų ištraukų bei brėžinių kopijas už nustatytą žyminį mokestį, jeigu planavimo organizatorius yra valstybės ar savivaldybės institucija. Kiti planavimo organizatoriai teikia kopijas už atlyginimą, kuris nustatomas tarpusavio susitarimu.

3. Visuomenę su parengtais teritorijų planavimo dokumentų projektais supažindina planavimą organizavusi institucija. Su jais galima susipažinti ir atvirose parodose.

4. Susipažinti su parengtais valstybės, apskrities ir savivaldybės bendraisiais planais bei specialiojo planavimo dokumentais skiriamas ne trumpesnis kaip dviejų mėnesių laikotarpis, iš jo ne mažiau kaip vienas mėnuo - viešai ekspozicijai.

5. Susipažinti su parengtais detaliaisiais planais skiriamas ne trumpesnis kaip 15 darbo dienų laikotarpis, numatant ne mažiau kaip vieną savaitę viešai ekspozicijai.

6. Planavimo organizatoriai apie parengtą teritorijų planavimo dokumentą, jo svarstymo tvarką turi raštu pranešti žemės ir kito nekilnojamojo turto savininkams, kurių nekilnojamasis turtas pagal bendrojo, detaliojo plano arba specialiojo planavimo dokumento sprendinius rezervuojamas svarbiems valstybės, apskrities ar savivaldybės objektams ir infrastruktūrai plėtoti, numatomas paimti visuomenės poreikiams arba numatoma pakeisti jo būklę, naudojimo pobūdį ar paskirtį.

Nr. VIII-2041, 2000 10 12, Žin., 2000, Nr. 92-2881 (2000 10 31)

27 straipsnis. Planavimo pasiūlymų teikimo tvarka

1. Teikti pasiūlymus, reikšti pastabas dėl planavimo sprendinių turi teisę visi planavimu suinteresuoti fiziniai ir juridiniai asmenys, visuomeninės organizacijos, o reikšti pretenzijas - planuojamos teritorijos nekilnojamojo turto savininkai, nuomininkai, kiti suinteresuoti fiziniai ir juridiniai asmenys, gyvenantys arba turintys savo buveinę planuojamoje teritorijoje.

2. Pasiūlymai, pastabos ir pretenzijos pateikiami raštu iki viešo susirinkimo. Jų pateikimo tvarka ir terminai nustatyti šio įstatymo 25 straipsnio trečiojoje dalyje nurodytuose nuostatuose. Po viešo susirinkimo pasiūlymai ir pretenzijos nepriimami.

28 straipsnis. Viešas susirinkimas

1. Viešam susirinkimui planavimo organizatoriai nustatyta tvarka gali pateikti detaliojo plano programą, bendrojo plano tikslus arba parengtą teritorijų planavimo dokumentą.

2. Viešo susirinkimo metu planavimo organizatorius ir planuotojas aptaria padarytas pataisas pagal ankstesnes pastabas ir pasiūlymus, taip pat paaiškina, kodėl kai kurie pasiūlymai nepriimti.

3. Atmestų pastabų, pasiūlymų ir pretenzijų iniciatoriai teritorijų planavimo dokumento sprendinius gali apskųsti valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą vykdančioms institucijoms per vieną mėnesį nuo viešo susirinkimo dienos. Valstybinės planavimo priežiūros institucijos pateikia motyvuotą sprendimą per 3 savaites nuo skundo gavimo dienos. Priežiūros institucijos sprendimas gali būti apskųstas teismui.

4. Pasibaigus teritorijų planavimo dokumento sprendinių apskundimo terminui, dokumentai teikiami tvirtinti.

29 straipsnis. Patvirtintų bendrųjų planų vykdymo viešumas

1. Planavimo organizatorius patvirtintų bendrųjų planų santraukas privalo laisvai platinti.

2. Remdamasi operatyviojo planavimo duomenimis, savivaldybės valdyba (meras), apskrities viršininkas, Vyriausybė atitinkamai prieš kiekvienų savivaldybės, Seimo rinkimų pradžią turi pateikti teritorijų planavimo veiklos ir jos rezultatų ataskaitas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-323, 97.06.26, Žin., 1997, Nr.65-1548 (97.07.09)

IV DALIS. VALSTYBINĖ TERITORIJŲ PLANAVIMO PRIEŽIŪRA

30 straipsnis. Valstybinė teritorijų planavimo priežiūra ir jos institucijos

1. Valstybinė teritorijų planavimo priežiūra -tai bendrųjų, detaliųjų ir specialiųjų teritorijų planavimo dokumentų rengimo, derinimo ir viešo svarstymo procedūrų kontrolė, taip pat šių sprendinių tikrinimas pagal teritorijų planavimo normų sąvado reikalavimus. Priežiūros bendrąją tvarką nustato Vyriausybės patvirtinti teritorijų planavimo priežiūros nuostatai.

2. Valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atlieka:

1) Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo planavimo, Lietuvos Respublikos lygmens specialiojo teritorijų planavimo - Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija;

2) apskričių teritorijų bendrojo planavimo, apskrities lygmens specialiojo teritorijų planavimo - Aplinkos ministerija;

3) savivaldybių teritorijų bendrojo planavimo, detaliojo planavimo, savivaldybės ir fizinių bei juridinių asmenų lygmens specialiojo planavimo - apskrities viršininkas.

3. Planų vykdymą kontroliuoja pagal kompetenciją valstybės institucijos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

4. Teritorijų planavimo priežiūros neturi teisės atlikti teritorijų planavimo dokumento planavimo organizatorius ir šį dokumentą tvirtinanti institucija. Tokiu atveju priežiūrą atlieka aukštesnioji valstybinės teritorijų planavimo priežiūros institucija.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. VIII-323, 97.06.26, Žin., 1997, Nr.65-1548 (97.07.09)
Nr. VIII-1612, 00.04.11, Žin., 2000, Nr.34-953 (00.04.26)

31 straipsnis. Priežiūros institucijų funkcijos

Priežiūrą atliekančios institucijos pareigūnai:

1) tikrina, ar teritorijų planavimo dokumentų rengimo, derinimo, viešo svarstymo procedūra atitinka teisės normas, ar sprendimai atitinka teritorijų planavimo normų sąvadą;

2) kai nustatyti pažeidimai, reikalauja ištaisyti teisės normų pažeidimus ir laikytis teritorijų planavimo normų sąvado, taip pat kai nustatyti pažeidimai, reikalauja papildomo derinimo ar ekspertizės, taiko administracinio poveikio priemones nesilaikantiems reikalavimų;

3) teikia motyvuotas išvadas teritorijų planavimo dokumentą tvirtinančiai institucijai dėl dokumento tvirtinimo tikslingumo;

4) sprendžia ginčus, kylančius planuojant ir vykdant planus, jeigu jų sprendimo tvarka nėra reglamentuota kitų įstatymų;

5) kreipiasi į Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovą dėl jam suteiktų įgaliojimų įgyvendinimo vykdant savivaldybių administracinę priežiūrą.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. VIII-1612, 00.04.11, Žin., 2000, Nr.34-953 (00.04.26)

32 straipsnis. Teritorijų planavimo ir priežiūros specialistai

1. Rengti bendruosius ir detaliuosius planus turi teisę specialistai, Vyriausybės arba jos įgaliotos valstybinės institucijos nustatyta tvarka gavę bendrojo teritorijų planavimo atestatą, taip pat juridiniai asmenys, jeigu jų įstatuose numatyta teritorijų planavimo veikla, o darbams vadovauja atestuotas bendrojo teritorijų planavimo specialistas, kuriam tenka atsakomybė, kad parengti dokumentai atitiktų Lietuvos Respublikos įstatymų, teisės aktų ir teritorijų planavimo normų sąvado privalomus reikalavimus.

2. Rengti specialiojo planavimo dokumentus (tik pagal savo specialybę) turi teisę architektūros, civilinės inžinerijos, vandentvarkos, žemėtvarkos, miškotvarkos, geologijos ir kiti reikiamos kvalifikacijos specialistai. Šiems specialistams atestatai reikalingi tik tais atvejais, kai tai numatyta atitinkamuose įstatymuose.

3. Senamiesčių regeneravimo projektus, taip pat kultūros paminklų ir vertybių apsaugos projektus bei schemas gali rengti specialistai, atestuoti Nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo nustatyta tvarka.

4. Savivaldybių vyriausiaisiais architektais, apskrities viršininko administracijos, valstybinių inspekcijų pareigūnais, atsakingais už teritorijų planavimo priežiūrą ir kontrolę, turi teisę būti specialistai, turintys aukštąjį išsilavinimą ir trejų metų darbo stažą teritorijų planavimo srityje, išklausę specialius kursus pagal Aplinkos ministerijos patvirtintą programą ir išlaikę kvalifikacinį bendrojo teritorijų planavimo egzaminą.

5. Aplinkos ministerija, vadovaudamasi kvalifikacijos ir atestacijos suteikimo nuostatais, organizuoja egzaminus bendrojo teritorijų planavimo kvalifikacijai įgyti ir atestatui gauti. Aplinkos ministerija tvarko asmenų, turinčių bendrojo teritorijų planavimo kvalifikaciją ir atestatą, registrą, taip pat turi kitas įstatymų nustatytas teises, susijusias su kvalifikacijos bei atestatų suteikimu ir sustabdymu.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. VIII-323, 97.06.26, Žin., 1997, Nr.65-1548 (97.07.09)
Nr. VIII-435, 97.10.07, Žin., 1997, Nr.96-2427 (97.10.24)

Nr. VIII-2041, 2000 10 12, Žin., 2000, Nr. 92-2881 (2000 10 31)

V DALIS. ŽALOS ATLYGINIMAS IR ATSAKOMYBĖ UŽ ĮSTATYMO PAŽEIDIMĄ

33 straipsnis. Žalos atlyginimas

Jeigu įsigaliojus teritorijos detaliajam arba bendrajam planui neįmanoma ankstesniu būdu ir pagal buvusią paskirtį naudotis nekilnojamuoju turtu ar jo dalimi arba šis naudojimasis iš esmės apribotas, nekilnojamojo turto savininkas ar valstybinio turto naudotojas gali reikalauti iš planavimo organizatoriaus atlyginti padarytą žalą arba suteikti kitą lygiavertį nekilnojamąjį turtą. Ginčus dėl žalos atlyginimo sprendžia teismas.

34 straipsnis. Atsakomybė už įstatymo pažeidimą

Asmenys, pažeidę šį įstatymą, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta administracine, civiline ir baudžiamąja tvarka.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS ALGIRDAS BRAZAUSKAS

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. VIII-323, 97.06.26, Žin., 1997, Nr.65-1548 (97.07.09)
LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORIJŲ PLANAVIMO ĮSTATYMO 2, 4, 6, 8, 9, 11, 17, 20, 21, 23, 24, 29, 30, 32 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

2.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. VIII-435, 97.10.07, Žin., 1997, Nr.96-2427 (97.10.24)
LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORIJŲ PLANAVIMO ĮSTATYMO 32 STRAIPSNIO PAKEITIMO

3.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. VIII-1612, 00.04.11, Žin., 2000, Nr.34-953 (00.04.26)
TERITORIJŲ PLANAVIMO ĮSTATYMO 30, 31 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

4.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. VIII-1669, 00.05.09, Žin., 2000, Nr.42-1195 (00.05.24)
TERITORIJŲ PLANAVIMO ĮSTATYMO 2, 17, 20 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

5.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. VIII-1768, 00.06.27, Žin., 2000, Nr.58-1708 (00.07.19)
TERITORIJŲ PLANAVIMO ĮSTATYMO 19, 20, 21 IR 24 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja nuo 2001 m. sausio 1 d.

6.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. VIII-2041, 2000 10 12, Žin., 2000, Nr. 92-2881 (2000 10 31)
TERITORIJŲ PLANAVIMO ĮSTATYMO 2, 4, 9, 14, 17, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 32 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

*** Pabaiga ***

Redagavo: Aušrinė Trapinskienė (2000 11 22)
autrap@lrs.lt